

Interaktivita internetu je pre Cirkev hlavne v súčasnosti veľkou pomocou, pretože nielen umocňuje jednotu, všeobecnosť a nadnárodnosť Cirkvi ako takej, ale napomáha aj väčšie a širšie zapojenie sa veriacich do života nielen farnosti, v ktorej žijú, ale aj do života diecézy, štátu či celého sveta a koniec koncov napomáha aj misijnému poslaniu Cirkvi, ktorá má ísť ku všetkým národom a ohlasovať evanjelium. Veriaci vďaka internetu môžu viac ako kedykoľvek predtým diskutovať na rôzne aktuálne témy, hovoriť o vlastných pohľadoch na udalosti a situácie v Cirkvi, reagovať na podnety okolia a prijímať nové nápady a možnosti evanjelizácie ako ohlasovania radostnej zvesti o Kristovi.

On-line verzus off-line komunikácia

Každú on-line skúsenosť môžeme vidieť ako možnosť hľadania a vytvárania kontaktov s vonkajškom t.j. so sympatizantmi alebo zvedavými internetistami, ale aj ako vzácnu možnosť udržania a prehĺbenia off-line vzťahov medzi jednotlivcami, inštitúciami a hnutiami. Fyzická atraktivita, ktorá v reálnom svete hrá veľkú úlohu, je na internete nahradená atraktivitou myšlienok, fyzická blízkosť priateľa je na internete vyjadrená frekvenciou stretávania. Dôležité je aj zdieľanie rovnakých názorov a myšlienok – čím viac s niekým súhlasíme, tým máme pocit

väčšej blízkosti. Čím viac sa otvárame a hovoríme o intímnejších záležitostiach, čo nám samozrejme uľahčuje anonymita, tým viac sa otvára aj dotyčný na druhej strane a vzťah sa môže tým viac prehĺbovať. Zaujímavosťou je aj to, že on-line vzťahy umožňujú každému skúmať svoj interpersonálny štýl a skúšať nové správanie. To, čo sa človek v takýchto vzťahoch naučí, si môže priniesť aj do reálneho sveta. Takáto „práca“ na internete je teda úplne odlišná od jednoduchej práce človeka za počítačom, kedy dotyčný zostáva stále sám so sebou ponorený vo svojej práci.

Mimo kyberpriestor vychádzajú jednotliví komunikujúci vtedy, keď si s priateľom z internetu začnú telefonovať, posilať sms správy, listy alebo darčeky, dokonca navrhnu osobné stretnutie. Blízke on-line vzťahy, hoci sú postavené na slabších väzbách medzi ľuďmi ako off-line vzťahy, prirodzene vyúsťujú do osobných stretnutí. Používanie internetu teda umožňuje rozmnoženie existujúcich vzťahov o ďalšie reálne vzťahy. Osobné stretnutia môžu on-line vzťah prehĺbiť a obohatiť, ale aj ukončiť, ak niekto nevie v sebe zvládnuť rozdiel medzi on-line predstavou priateľa a realitou. Niektorí on-line priatelia si nikdy netelefonujú ani neplánujú off-line stretnutia. Dôvody sú rôzne. Jedným vyhovuje on-line vzťah, pretože je jednoducho bezpečnejší než off-line. Niektorí sa nevedia natoľko dobre verbálne vyjadrovať, aby zvládli off-line stretnutie, iní majú strach, že sa ich očakávania nenaplnia, a tak zostávajú radšej pri svojej vytvorenej predstave, ktorú si počas komunikácie o druhom človeku vytvorili.

Zaujímavé sú aj dvojité vzťahy, ktoré vznikajú vtedy, keď sa začne on-line vzťah v kyberpriestore líšiť od off-line vzťahu s tým istým človekom v realite. Obyčajne sa v kyberpriestore obidvaja zdieľajú s takými myšlienkami a pocitmi, ktoré tvárou v tvár nedokážu vyjadriť. Ak sa takejto situácii nesnažia obidvaja predchádzať otvorenosťou aj v off-line vzťahu v realite, osobné stretnutia sa stanú povrchnými a neprijemnými a začne sa vytvárať veľká priepasť medzi zážitkami on-line a off-line, čo môže viesť až k úplnému rozpadu vzťahu.

Na tieto a podobné úskalia on-line komunikácie musí cirkev svojich veriacich upozorňovať. Musí však najprv takéto možnosti svojim veriacim ponúknuť na informačno-diskusných portáloch jednotlivých farností, ale aj všeobecných portáloch pre celú krajinu, a v rámci nich prednáškami a rôznymi upútavkami vplývať na nich dobrým smerom.

Bohatstvo spôsobov komunikácie, interaktivita a kreativita

Ako v realite oblečením, rečou tela, kariérou či koníčkami možno vyjadriť konkrétne zložky svojej reálnej identity, tak aj na internete existuje množstvo možností ako vyjadriť jednotlivé

zložky svojej virtuálnej či reálnej identity. Ľuďom racionálnym a analytickým bude vyhovovať textová komunikácia. Tí, ktorí majú radšej symbolický, imaginatívny a holistický prístup, si budú vytvárať webové stránky alebo avatarov. Synchronná komunikácia, ako napríklad chat, reflektuje spontaneitu, voľnosť, vtipnosť a dočasnosť prítomného „ja“. Asynchronná komunikácia akou je e-mail alebo rôzne diskusné fóra zas oceňuje štýl a originalitu jednotlivých príspevkov a postrehov. Iný chce iba vyjadriť svoje pocity, zážitky a postrehy bez nároku na automatickú odozvu v podobe akéhosi denníka a vyberie si ako svoje médium blog. Možností je veľa, stačí si vybrať.

Už dávno nie sme v systéme, v ktorom jeden aktívny informátor vysiela nejakú správu smerom k pasívnym prijímateľom. Nachádzame sa totiž v kultúre siete, kde každý môže dať, ale aj si zobrať akúkoľvek informáciu podľa svojej ľubovôle, kde však bude aj každý zodpovedný za to, čo hovorí, čo pozerá a čo počúva. Internet teda vyzýva človeka k aktívnemu, nie len pasívnemu prijímaniu informácií a tak umožňuje interaktivitu – okamžitú možnosť reagovať na prijímané podnety, a samozrejme aj okamžite dostať reakciu v rôznej forme podľa použitého spôsobu komunikácie. Ktokoľvek sa môže na internete zapojiť do diskusií na rôzne témy a vymieňať si názory a pohľady na rôzne udalosti hneď, bez dlhého únavného čakania. Možnosť kedykoľvek poslať odkaz či správu vytvára príjemný pocit, že spojenie s daným človekom je tu stále alebo dokonca, že ten druhý je „vždy prítomný“. Pocity odlúčenia môžu dokonca zmiznúť. Paralelnosť elektronickej komunikácie spôsobuje, že každý človek je prítomný a dostupný pre každého človeka kdekoľvek na svete v ľubovoľnom čase. Ľudia sa takto stávajú kočovnými zberateľmi vedomostí, slobodnými od útržkovej špecializácie a zároveň zapojenými do celospoločenského diania ako nikdy predtým. Nervový systém človeka sa postupne médiami rozširuje a objíma obrazne celý svet. Civilizácia, kedysi rozkúskovaná tlačou, sa vďaka okamžitosti médií postupne zjednocuje. Interaktivita internetu je teda aj pre Cirkev veľkou pomocou, pretože nielen umocňuje jednotu, všeobecnosť a nadnárodnosť Cirkvi ako takej, ale napomáha aj väčšie a širšie zapojenie sa veriacich do života farnosti, kde sa diskutuje na rôzne aktuálne témy, hovorí sa o vlastných pohľadoch na udalosti a situácie v Cirkvi, reaguje sa na podnety okolia a prijímajú sa nové nápady a možnosti pôsobenia veriacich ako evanjelizátorov aj katechistov zároveň.

Internet okrem interaktivity otvára široký priestor aj kreativite – podporuje tvorbu vlastných textov, stránok, obrázkov, chatov, blogov či konferencií. Na internete môžu svoje výtvary publikovať aj tí, ktorí v realite na to nemajú jednoducho peniaze. Napríklad taká kniha publikovaná na internete je určite dostupnejšia na ľubovoľnom mieste sveta a neporovnateľne lacnejšia ako vydaná kniha či časopis v realite. Cez sieť môžu byť teda informácie prístupné v reálnom čase a je možné zjednotiť spolu s textom aj obrazy a zvuky. Vďaka týmto možnostiam využívania rôznych nástrojov, niektoré diecézy začali s kurzami internetu pre katechistov a animátorov spoločenstiev. Do tohto spadá v budúcnosti aj možnosť akéhosi on-line vysielania miestneho farského rádia či miestnej farskej televízie cez internet.

Uchovávanie a reprodukcia informácií

Všetko, čo bolo na internete povedané, resp. napísané, je možno trvale zaznamenať. Takto sa potom dá veľmi jednoducho späť zistiť, čo presne bolo povedané, komu a kedy. Ak sa chceme vrátiť k nejakej časti konverzácie, nie je to žiadny problém. Je pravdou, že sa s odstupom času na danú časť konverzácie budeme pozeráť s už zmeneným poznaním a iným citovým rozpoložením, ale svoj pôvodný postoj a reakciu môžeme znova prehodnotiť podľa aktuálnej situácie.

Je zaujímavé aj to, ako dotyčný píšuci nielen pozoruje odpovede druhej strany a pri nich si nevedomky vytvára predstavu o danej osobe, s ktorou si píše, ale že na monitore vidí a pozoruje aj seba samého, a to práve vďaka záznamu konverzácie. Niektorí ľudia si niektoré e-maily zálohujú, pretože pre nich znamenajú nádej na oživenie a prehĺbenie určitého vzťahu a umožňujú jeho kontinuitu. Vďaka tejto výhode záznamu sa dá napríklad vyvarovať chýb, ktoré by mohli pôsobiť rušivo v ďalších správach a rozhovoroch alebo sa citovaný text môže použiť ako dôkaz toho, že niečo bolo kedysi skutočne povedané. Vďaka záznamu sa napríklad dá znovu prečítať alebo si vypočuť diskusiu veriacich s nejakým odborníkom alebo misionárom. Prednáška, duchovná obnova alebo diskusia vďaka zaznamenanému textu, audio- či videonahrávke takto neslúži iba veriacim, ktorí sa priamo na nej fyzicky zúčastnia, ale aj tisícom iných, ktorí si ju na internete nájdu.

Okrem uchovávania informácie je veľkou výhodou aj jej reprodukcia bez následnej straty jej hodnoty. Dokument, rozposlaný mailom tisícom ľudí, nestráca na kvalite tak, ako keby sme ho kopírovali na papieri. Je to stále ten istý dokument v tisícoch verziách vyrobených v priebehu pár sekúnd. Nulové náklady na tlač a kopírovanie dokumentu robia takto z internetu vynikajúci a hlavne lacný nástroj osvetly, vzdelávania a zábavy a samozrejme pre Cirkev výborným nástrojom k osloveniu miliónov ľudí veriacich či neveriacich. Ak by mal sv. Pavol v jeho dobe k dispozícii internet, ohňom jeho ohlasovania by sa zapálil celý svet.